

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
 31. évi. 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közleménye küldendők.
 Megjelen minden vasárnap reggel.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
 Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket:
 a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
 EGYES SZÁM ÁRA 8 KR.

Kiadóhivatal:
 Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés- és hirdetési díjak küldendők.
 Bélyegdíj minden htrdetés után 30 kr.
 Nyitlár: petit sora 30 kr.

Széthuzás.

A kis városoknak valóságos átka, hogy különben is gyöngye erejű és csekély számú polgársága össze nem tart, hanem külön külön akarja, vagy nem is akarja előmozdítani szülőföldjének érdekeit. A pártokra tagolt, széthuzó társadalom pedig sohasem lehet a saját és városának, fejlődésének intézője, mert sohasem érti meg egymást, sohasem adhat sem impulzust, sem ösztönt, sem példát valamely üdvösmozgalom létrehozására, még kevésbé valamely üdvös cselekvésre s ha valamit itt-ott létrehoz is, arra sem tudja a maga bélyegét rásütni, az is szintelen és jelentőség nélkül való, mint a milyen a társadalom, melyet semmiféle kapocs össze nem tűz, akarata ellenére, átviszi pártoskodását a város ügyeibe is, a közügy megszűnik annak lenni s az egyes pártok prédájává, magánügygyé válik.

És ez az általános jellemzés, kérdezzük, nem talál-e városunk társadalmára? Ki mondhatja, hogy itt a közös akarat kohéziójából hevílnének a közkérdések, hogy itt mindenki egyet akarna? Ki mondhatná, hogy közügyeink nem a tár-

sadalom érdeklődésével oldhatók meg s nem lenne a város ügyeibe való, hogy egyet akarjunk?

A társadalom tevékenysége, mint ezt naponta tapasztalhatjuk, oly erő, mely ha egy célra pontosul össze, olyan hatalom, mely előtt alig van akadály. Ha komoly jellemű és szilárd akaratú és tette vágyó férfiak vállvetett működésre, közös célra egyesülnek, semmi sincs, mely ennek útjában állana. Hiszen hazánkban a társadalmi tevékenység a kulturális és emberbaráti intézmények terén csaknem hatalmasabb a mindenható állam abbeli tevékenységénél, melynek a minden oldalról reá haramló kötelességek teljesítésére szintén kevés eszköz áll rendelkezésre. Hol lennének, ha a társadalom visszahúzódtott volna minden üdvös mozgalmától s nem pótolta volna azt, a mit az állam elmulasztott vagy meg nem tehetett s ha nem adott volna impulzust, irányt az állami tevékenységnek is?

A mit az ország társadalma megtehet az ország érdekében, ugyanezt megteheti minden város társadalma saját városa érdekében. Nem kell hozzá egyéb, mint a polgárok egyetértése és összetartása, a váll-

vetett együtt működésre irányuló őszinte törekvés és azoknak a tényezőknek felkutatása, melyek a város társadalmát egyetértő működésre képessé teszik.

Hiszen kétségtelen! Céljaiban bevallott, jellegezhető separatistikus törekvés tisztán társadalmi, vallási, akár nyelvi különbségek miatt városunkban nincsen. De széthuzás van, akarjuk mondani a város közkérdéseinek érdekében való közös akarat, nincs.

Társasköreink, jóllehet vezető elemeink úgy is csekély, többfelé húzzák s fölaprózzák a társadalmat. Csodálatos, hogy a tisztviselők és iparosok, e két polgári rend között érintkezési pontok alig is lelhetők föl. Miért? Pedig csak a gyakori érintkezési pont az, mely a kettő között a mindkettőnek érdekében való kiegyenlítést létrehozhatja. Pedig a gyakori érintkezés által cserélődnek ki a nézetek és eszmék, csak így egyenlődhetik ki a két ellentétes a — hogy úgy mondjuk — villamos feszültség, mely mindenikben külön-külön felhalmozódott s könnyen kitörésre vezethet. S ha a villamosság — hogy a hasonlatnál maradjunk — ha egy kis viharral és dörgéssel jár, ezt csak-

TÁRSZÓ

Petőfi fiáról.

Régi diákkori füzetekben közölt, magyar irodalmi jegyzeteimben lapozgatva, találtam egy lapon Petőfi Zoltán egykori tanuló társam kéziratát a nyolczadretű lap mindkét oldalára írva.

Feldúlt lelkemben él hallhatatlan költőnk fiának szép alakja, kit akkor rajongva kegyeletcs tisztelettel környezetünk, kinek leereszkedő barátsága bizonyos meghatottsággal töltött el bennünket.

Petőfi Zoltán a gymnasium hat osztályát Budapesten végezte, a hetedik osztályba 1866 szept. havában nagy bátyja Petőfi István, a ki a közeli csabacsüdi pusztán gazdatiszt volt, — a szarvasi gymnasiumba hozta őt, tudtommal azon célból, hogy a gyöngye testalkatú, s a mellett könnyelmű ifju az alföldi iskolában szigorúbb felügyelet alatt végezze a gymnasi-

umi tanfolyamot. Igen jól emlékszem a sápadt arcú, tűzesszemű tanuló társra, ki akkor a szarvasi közönség bálványja volt. Tárt karokkal fogadták a családok; de el kényeztették alaposan. Mulatságból mulatságba vitték s így elvonták őt teljesen a komoly munkától. Petőfi Zoltán erkölcsileg fokról-fokra súlyodt úgy, hogy a második évében többszöri megintés után az akkori igazgató Tatay István őt az osztályszíne előtt a tanári kar jelenlétében megintette.

Néhány hét múlva újabb súlyos kihágása következtében az intézetből csendesen elküldetett. Az utolsó magyar irodalmi óra alatt, melyet közöttünk töltött, irta jegyzőkönyvembe az itt közölt »bűncsúta« a lap egyik oldalára, a másikra pedig két distichont. Ime Zoltán költeményei:

Bicsú.

Szívünk egymásba nőtt s midőn
 Válunk, szívünk szakítjuk el,
 Ezért fáj keblünk oly égetően,

Eltávozom barátim töletek.
 De hozzátok köt az emlékezet
 S e fájó hűn érző kebelben én
 Megőrzöm híven áldott képetek.

Petőfi Zoltán.

Szalay halálára.

Munkáddal tested megöleléd lelkednek azon-
 [ban,
 Égi dicsőséget szerzél s a nevednek örök
 [fényt.
 Nagy bűn, ha szerető szüleit, gyermek
 [ütni merészeli
 S mégis kívánom: üss az apádra fiú.

Petőfi Zoltán.

A eredeti lapot Jókai Mór koszorús irónknak, mint a Petőfi társaság elnökének küldtem el, azon ajánlattal, hogy azt a Petőfi religgiúiak közzé juttatni sziveskedjék.

Micsinay János.

hamar derült idő, teljes egyetértés követi. A fel-felcsapódó hullámok, a gyakori érintkezés nivelláló hatása alatt csakhamar elsimulnak s biztosan evezhet rajtok a társadalom hajója.

A veszedelemnek mely a különválásból keletkezhetnék legbiztosabban vehetjük elejét, ha a két kaszinó egyesül s a polgárság közt fennálló választófalat ledöntjük.

Jól tudjuk, hogy az eféle újságzikkeknek a gyakorlatban majdnem annyi a foganatjuk, mint a kőrösi szentelt víznek; de midőn tollunk a nyilvánosságot szolgálja, nem szabad lelkiismeretünk szerint is arra hallgatnunk, lesz-e valamilyes haszna a soroknak. Ha más nem, egy perere mindenestre megállit, eszmecserék magja lehet. Talán akad aki az életben is tovább építi a mit e cikkelylyel szándékoztunk, talán mégis elérjük végtére is ez elv győzelmét: *viribus unitis*.

— **Hegyi páter ismét itt.** A mult vasárnap í. hó 20-án tartotta Ő II-ik bevonulását, hozzá méltó kísérettel, mert hisz' hétköznap minden helybeli szociális elvei daczára dolgozik. A vasútnál 350 gyerek, asszony és ember keverék várta Őt. A fogadtatásnál úgy mint az elsőnél sorra csököltta Ő a pipák dohánymaradékától duzzadó és illatozó arcokat, mely tény enthusiasmust keltett, mely: éljen Hegyi, éljen a szociáldemokraczia! szavakban tört ki, habár a szociálisták elvük-nél fogva ignorálták. A menet csak alkalmat szolgáltatott nekik, hogy elveik mellett tüntessenek. Utközben az utcákból a falaknak vasárnapi hivatalos támogató oszlopai az ingyen látványosság szemlézése czéljából lábra keltek és Pikó Panna háza előtt vagy 2500 főre tehető tarka tömeg volt.

Közülünk is sokat csalt oda a kíváncsiság, mert azt hittük, hogy a páter a mondandó dictióban még jobban fog lázítani a szentszéket és paptársai ellen, mint a minap, azonban ez nem történt. Csak az Isten szent ege alatt ártatlannak vallotta magát és megigérte ünnepélyesen, hogy miután neki az I. fokú ítélet nem kézbesített, minden eddigi eljárás megsemmisül és ha csak meg nem hal nagy-szombatig, úgy husvét vasárnapjára az Ur Jézussal feltámad, Ő prédikál és Ő miséz nekik. »Nagy hála vagyok irántatok kötelezve, mert a ti imádságotok és aláírásaitok mentenek meg engem.«

Ugyanezzel a legalsóbb néposztályllyal tart, korteseit legnagyobb részben bent találtuk a rendőrileg nyilvántartottak jegyzékében. Hallottuk, hogy fölfelé olyan látszatot ad a mellette való tüntetésnek, mintha városunk gazdái és színe tartana vele, pedig egyetlen közbirtokosnál sem nyitotta még be az ajtót, nem is várják, hanem helyette teljesen hozzá méltó körben mozog. — Hisz' ifj. Szabados József belsővárosi nap-számosnál tartotta 20-án este a József estét, aztán másnap Balog Énok harangozó-nál ebédelt, vacsorált pedig Szőke János elbocsájtott harangozónál, kit éppen ő pofozott ki az állásából. Harmadnap ebédelt Csapó káplánnal Magyar János fuva-

rosnál, vacsorált Szőke Mihály cipész-nél. Egyszer étkezett az általa Csongrádról kitoloncoltatott István bátyjánál; az eddig megnevezettekkel jár a többi házához, hol mindig és kizárólag Vajdovics Julcsa a hivatalos főzőnő.

Ime ilyen kompániába került Hegyi páter. És ma minden azelőtt általa lenézett, megvert, kilökött, megrugdosott egyénnel paroláz és puszkodik. Szemünk láttára ment a piacról a természetes bábaasszonnyal karofogva a templomba.

Hja ennek így kell lenni, különben a tervezett monstre deputáció, mely az Ő költségén akar tüntetni, nem fog sikerülni.

Nem irigyeljük Hegyi páter dicsőségét, hisz' éppen most van a maga helyén, hozzá méltó emberek társaságában s így könnyen megérheti, hogy Ő is bele kerül a rendőri nyilvántartottak jegyzékébe. Gratulálunk a compániájához, — de az ellen ünnepélyesen tiltakozunk, hogy városunk közérületével argumentáljon a rendőrileg nyilvántartottak barátja és Pikó Panna lakója: Ő.

Hegyi páter pamfletje.

Egy érdekes vádaskodó irat jutott a kezünkhöz, melynek címe »Ingyen példány. Legyen világosság!! Kegyeskedjék elolvasni!!

Bőjti prédikáció helyett önvédelmére írta és kézirat gyanánt kiadta Hegyi Antal hivatalától és javadalmától fölfüggesztett csongrádi plébános.

»Bpest 1898. Nyomtatott Márián György könyvnyomdájában VIII. Mária utca 11. szám.«

A vádirat 31. nyomtatott lapból áll, melyben Hegyi neki megy mindenkinek, mint a ki vakon hadonáz. Püspökét, a szentszéket, a püspöki hivatalnokokat, a káptalant, Motesiczkyt, Csávolszkyt és más kanonokokat, Agócsot, paptársait és káplánokat egyaránt lerángat benne, közlünkben Félegyházán, Csongrádon és Alpáron olvassák. — A pamflet kiadását a következőképen okolja meg:

»Habár erősen eltökélt szándékom, hogy hivatalomtól és javadalmamtól történt fölfüggesztésemmel mindaddig nem fogok a nyilvánosság előtt előszózkodni, míg abban valamennyi egyházi fórum végérvényesen nem ítél, mindazáltal, mert a váci püspöki udvar, Ő tudja miért? szükségesnek találta a terhemre rótt cselekményeket nemcsak az egyházi körlevelekben, hanem sajtó útján is közhírré tenni, s a becsületesem minél szélesebb körben pelengére állítani: az önvédelem kötelességemmel teszi, hogy már most a per folyama alatt a maga valóságában tüntessem föl a tényállást, nehogy utólag, ha történetesen nem kedvezőleg intéztetnék el rám nézve a dolog, bárki is azt mondhasssa, hogy azért vádaskodom csupán egyházi felsőségem ellen és azért bocsájtom közre a megirándókat, mert elítéltek.«

Elmondja eztán, hogy nem akar félrevezetni senkit, tehát igazat mond, mert ha az embereket félrevezethetné is, az Istent félre nem vezetheti,

»... mint a hogy nem vezetheti félre a ft. egyházmegyei hatóság, mely pedig vajmi nagy ügyességet fejtett ki abban, hogy oly színben tüntesse föl ezt a gyűlöletes ügyet, mintha itt nem politikai hárszáról és személyes bosszúról, hanem tisztán egyházi ügyről, vagy mint Ő mondja közönséges sikkasztásról volna szó.«

A 2-ik lapon írja: »Nekem tehát az önvédelem parancsolja, hogy visszavezessem ezt az ügyet arra a kuforrásra, a melyből ered, hogy tisztán álljon minden elfogulatlan ítélő előtt, hogy itt csak egy hitvány politikai hajsza van egyházi mezbe öltöztetve s hajánál fogva elővonszolt ürü-

gvek alatt oly alacsony bosszú működik ellenem, mely teljesen méltatlan azon magas álláshoz, a honnét, mint hegyről legurított követ, ezt az egész erőszakosságot megindították ellenem.«

A pamflet margóján külön címek vannak, így »A harcz kezdeté«-ben elmondja, hogy a nép Szivák ellen el volt keseredve viselkedése miatt. »A harcz okai«-ban elmondja, hogy Szivákék a 18 ezer firt védekezési költséget nem Csongrád megvédésére fordították, miért is annak területe elúszott az árvizkor.

A Csáky-féle elkeresztelési rendelet még jobban elkeserítette a népet, miért is Hock felé fordultak. De éppen ez volt a püspök előtt a hiba szerinte, mert mint a 6-ik lapon írja: »Főpásztori korteskedés. Alig indultak meg ugyanis a választási mozgalmak, alig kezdtünk valamennyire szervezkedni, Schuster Konstantin Ő Nagyméltósága hivatalos levelet intézett hozzám, melyben engem a választási mozgalmaktól egyenesen eltilt.«

Elmondja, hogy ezen nagyot bámult s ezen bámulatát megokolja.

»Néhány nap mulva azonban ismét más hivatalos levelet kaptam, melyben megyés főpásztorom egész fölháborodással dorgál meg a miatt, hogy a választási mozgalmakban tilalma daczára részt veszek. Mire én ép oly kathegorikusan kijelentetem, hogy politikai szabadságomat semmiféle hivatalos pressiók alá nem rendelem, mert politikai dolgokban senkinek sem fogadtam engedelmességet.«

Ezután leírja az általunk is ismert Bajcsy esetet.

»Összeütközés«- alatt leírja, hogy kilátásba helyezte Bajcsy letartóztatása esetén a botrányt, »különbön botrány lesz a dologból. De nem használt Ő kegyelmességének semmi kérés, semmi könyörgés. Jött tehát a hegyibe az ismeretes körlevél. Ez aztán hatott, mint a tüzes istennyiula, s Bajcsyt azonnal szabadlábra helyezték.«

A 7-ik lapon: »Ő Excellenciája nem is vont ezért a leleplezésért soha kérdőre, pedig abban sokkal nagyobb csorba esett a püspöki tekintélyen, mint abban, mely folytatását képezi ennek a politikai mérkőzésnek, mely miatt hieim kimaradhatatlan botrányára plébániámról elűzettem.«

A 8-ik lapon: »Liberális ármánykodás«- címmel leírja, hogy ellene innen is megindult a hajsza, hogy 43 vádpont küldetett föl ellene, melyekhez az anyagott részben: »Varga Mihály és Droppa Károly segédlelkészeim szolgáltatatták, kik a miatt veszték össze velem, hogy az Algyőről hasonlóképp politikai okokból elűzött Kovács Kálmán szentferenczrendi szerzetest magam makacs influenza miatt szolgáltat-képtelen lévén kéthónapon keresztül provinciálisának engedelmevel kisegítőül ideiglenesen plébániám körébe fogadtam, s ettől az agilis fiatal embertől, kit a nép csakhamar megkedvelt különösen Varga Mihály népszerűségét féltette.«

»Mindkét segédlelkész tehát össze-szövetkezett az ellenem ármánykodó liberális párttal, melynek kántorom fia Söhlya Gyula, városi főjegyző és Réti Ferencz akkori főszolgabíró voltak zászlóvivői.«

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőnk gyásza. A tavasz szelid napja még nem is mosolygott a gyönyörűsége bimdócskára, még nem játszadortak az enyhe sugarak a szép piros orczával, még nem csókolgatták az édesen nevelgélő ajakat: már is elragadta a féltve gondozott drágaságot a tova czammogó vén tél itt följött zord szele. Elsodorta sebes szárnyán föl, messze . . . messze . . . a magas egekbe. Mert angyal kellett az istennek. Gyümölcsoltó boldogasszony napján sujtotta a könyörtelen halál Eder Jánost, lapunk szerkesztőjét és feleségét,

kiragadva gyöngéden ölelő karjaikból szeretett kis magzatukat, a 7 hónapos Pistikát. — Nyujtsa a mindenható gyógyvált a bánatos szülők fájdalmára. — Az ártatlan kised elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: Éder János és neje Csernus Erzsébet mint szülők, Andor, Ágneska és Erzsike mint testvérek, öz. Éder Istvánné szül. Csemegi Sarolta és öz. Csernus Sándorné szül. Millinkovits Borbála mint nagyanyák' mély fájdalommal tudatják a felejthetetlen kedves gyermek, testvér és unoka Éder Pistika e hó 25-én d. u. 4 órakor, 7 hónapos korában, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászszos elhunytát. Az égbe szállott kis angyal földi maradványai e hó 27-én vasárnap d. u. 3 és fél órakor fognak a r. kath. szertartás szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. — Csongrádon, 1898. márczius hó. Áldás emlékére!

— **Segédjegyző-választás.** Tegnap, f. hó 26-án a községi képviselőtestület megválasztás utján töltötte be a Ludrovai Tóth József által ideiglenesen elfoglalt s. jegyzői állást. A közgyűlésen a tagok teljes számban megjelentek, amely alkalommal a s. jegyzői állásra, *egyhangulag Kovács Elemér* választották meg. Kovács Elemér ez időszert a községi tisztviselők egyik legbecsültebb tagja, a kit ezen állásra legőszintebben a »Csongrádi Lap« ajánlott is. Nevezetes körülmény gyanánt megemlítjük, azt is, hogy *Hegyi Antal* ez alkalommal, a közgyűlésre tévedésből meghívott. Ez incidens oly módon történt, hogy a kézbesítő községi közeg elfelejtette, miként *Hegyi Antal* már nem közgyűlési tag. A megválasztottak őszintén gratulálunk.

— **Eljegyzés.** Breitbárt Lipót a napokban váltott jegyet Farkas Anna kisasszonnyal a helybeli áll. ovóda ovónőjével. Gratulálunk!

— **Kéménytűz.** Deutch Béla piactéri kávéházában tegnap délután 4 órakor kéménytűz ütött ki, melyet ha idejében észre nem vesznek az óriási orkányban végzettsé válhatott volna. Azonban elfolytatták. Nagyon kívánatos lenne, ha a tűzoltóság időközönként kémény vizsgálatot tenne, mert azt más városban is teszik.

— **A helybeli szociáldemokraták** ma délután 3 órára a helybeli főszolgabírói hivataltól engedélyt kértek szociálista gyűlés megtartására. A főszolgabírói hivatal azonban e kérelmüket megbízhatatlanságok miatt megtagadta. A helybeli szociálisták is a Várkonyi-féle ideák terjesztésére vállalkoztak s úgy a törvény világos tilalma daczára akartak cselekedni. Így történt, hogy főszolgabírónk, a ki a helybeli szociálisták minden csinvaival tisztában van, a gyűlés engedélyezését erélyesen megtagadta.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők** vizsgálatára Kruspér Pál kir. főmérnök s államépítészeti hivatalbőnök elnöke alatt Szegeden szervezett bizottság, vizsgáját 1898 évi április hó 2-án d. u. 3 órakor kezdve a m. kir. államvasútak szegedi szivattyútelepén fogja megtartani; miről érdekelték azon figyelemzetéssel értesítettek, hogy a vizsga letételére vonatkozó, kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottság elnökénél (Szeged, postapalota) kell megelőzőleg s legkésőbb a kitűzött nap d. e. 9 órájáig benyújtaniok vagy beküldeniok.

Hegyi-féle elemények.

Most, hogy Hegyi Antal, súlyos betegségére gyógyvált keresve a tanyák között a kedves polgártársakat sorról-sorra járja, esett meg rajta, mint a fama hirdeti, a következő kis turesaság:

Eppen dél volt, ebédelték, a mikor Hegyi egyik tanvári gazdához beállított, az asszony nagyon megörült a szerencsének s kérte a főtisztelendő urat, hogy tartson velük.

A gazda azonban így szólt: Jancsi vedd csak a kalapod, kísérd ki a főtisztelendő urat, hogy meg ne fejjia a kutya. És ő elpárolgott.

Egy másik turesaság a belvárosban esett meg vele:

B E Hegyi hátramoszítója, meghívta magához ebédre a számalmas helyzetben levő főurat. Az asszony azonban kitudta, hogy Hegyi gyomor-bajban szenved, mert hiszen azért nem teljesítette annak idején a reá szabott 3 napi szent-gyakorlatot, nem volt hajlandó ebédet készíteni. Mi történt, takarós összekocozanas után, B E átment a mámai rétbe, felesége meg a mentett rétbe s a főúr ki éhen megjelent, üres kanalat talált s az nap ebéd nélkül maradt.

A magyar bazar márcz. 16. száma pompás illusztrációkkal jelent meg. A szépirodalmi melléklet tartalma: A zsákmányul esett menyasszony. — Graphologia. — A nők munkaköre. — Nagyvilág, művészet, irodalom. — A borítékban: A tavasz első vadon virágai, Kunszt Jánostól. — Nyílt posta, az előfizetők levelezése, stb. — E számhoz egy iv regénymelléklet, szabásív és kivágott párisi szabás minta van csatolva. A kitűnően szerkesztett dívatlap megjelen minden héten, ára negyedévenként 2 forint. Megrendelő cím: Magyar Bazar kiadóhivatala, Budapest, Ferenciek-tere 3.

Az Első Leánykihásítási-Egylet, m. sz. j. hó 20-án tartotta meg számos tag jelenlétében XXXV. rendes évi közgyűlését. Miután Schwarz Armin elnök kimutatta a közgyűlés határozatképességét, amennyiben 202 tag 1406 jutalékrészt helyezett lététbe, előterjesztették a jelentéseket. Az előterjesztett főjelentésből kitészik, hogy az 1897-ik kezelési év is nagyon eredménydus volt, mivel 7281 új, jobbára a legfiatalabb korosztályhoz tartozó jutalékrészt írtak be, megjegyzendő, hogy flu-biztosítási osztályok is jelentékeny szaporodást szolgáltattak. Eredésékké vált biztosítások e jében 135,306-18 frtot, tehát 74,213-44 forinttal többet fizettek ki, mint az előző 1896. évben. A jelentékeny kifizetések daczára 390, 719-84 frtnyi kezelési felesleg éretett el, amely összegből a matematika-díjtartalékhoz 251,711-03 frtot csatoltak. A díjtartalék ennélfogva 608,203-29 frtra emelkedett. A fennmaradó 148,008-81 frt az alapszabályszerű alapok erősítésére fordított, amely összeggel azok 296,008-36 frtra egészítették ki, így tehát az évi mérleg 1,904,211-65 frt főösszeggel zárul. Az alapok fedezetüket nvenik jó kamatozásu budapesti házakban, amelyek 7632 frt leírása után 755, 654-25 forinttal vannak a mérlegben kimutatva, továbbá 4 1/2%-os elsőrendű biztonságú értékpapírban 425,440-30 forinttal, takarékpénztári betét tekben 496,313-57 frttal, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben éa kint levő követelésekben. Dr. Alexander Bernat a felügyelő tanács elnöke elő terjeszté a tanács jelentését és indítványát a felmentvény megadására, mire főjelentést és az igazgatóságának abban kifejezésre jutott indítványait jóváhagyólag tudomásu vették és a fölmentvényt egyhangulag megadták. A jegyzőkönyv hitelesítésével Márffy Károlyt és Singer Dávidot bízták meg. A felügyelő tanácsba választottak: Dr. Alexander Bernat, Bascó Lajos, Henger József dr.

Simonyi Zsigmond, Weil Dávid J. ismét és Wertheimer Albert (új). Miután még Havessi József tag indítványára Schwarz Armin elnöknek, ki huszonkilencz év óta áll az intézet élén, továbbá az egész igazgatósági testületnek és Kohn Arnold vezérigazgatónak élénk eljenzés mellett köszönetet és elismerést szavaztak, elnök a gyűlést bezárta.

Szerkesztői üzenet.

Helyben. A hozzánk intézett kérdésre ez a válaszuk: A rágalmazás és a pletykázás a legnemtelenebb és a legbűnösebb tulajdonság; lett légyen a rágalmazó, nő, avagy férfi, úr, avagy paraszt. Különbön nálunk, ez a társadalmi kórság állandóan napi renden volt, van és lesz. A rágalmazás, — nyilatkozzék az meg, akár élő szóval, akár névtelen, avagy névvel ellátott levél alakjában: — mindig *lelki piszok marad*, mely a rágalmazó jellemét megmetyeljezi. A rágalmazás, rendesen, *irigység*ből származott, oktalan harag torzsszűleménye, melynek éltető eleme a hazugság. Szerintünk azon egyén, a ki rágalmaz, úgy cselelekszik, mint a kutya, a mely a holdat azért ugatja, mert az égen ragyog. . . . Némelyek kedvéért és okulásaért azonban, ideigтайjuk egyik nagy írónknak a rágalmazásról mondott szép szavait. Ime: »A nagy lélek az alacsony és ocsmány hazugságok között is nagy és tiszta marad; de a törpe lélek, a magas polczon is, csak — *törpe marad.*« (Riporter.)

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Szabó Sándor piactéren levő házában Pap István órás által birt

Bolthelyiség

f, évi április 1-ső től kiadó.

Értekezni lehet, bármikor a tulajdonossal.

A legjobb háziszernek bizonyult, az emésztés rendezésére, a rendes vérkeringésre, az elromlott és hibás vért eltávolítani. A fő-kellék az egészség megtartására, ugyszintén gyors és biztos gyógyítása a gyomor-bajnak, p. o. étvágy hiányáról, savanyú felbűfőgésnél, felfúvólásnál, hányinger, test és gyomorirajás, gyomorgörs. fűdövész a gyomornak elnyálkálódás vértöndülés, hőmorholden és női betegségeknel, bélbetegségeknel 40 év óta bizonyult legjobbnak.

Dr. Rosa élet Balzsama Prágai házi Flastrom

B. Fragner gyógyszertárából Prágában 203. IV.

Énken tartja az emésztő képességet, tiszta és egészséges vért csinál és biztos világelterjeud nép-háziszser.

1 Palaezk 50 kr dla. pal.1 frtperén 20 kr t.

A gyógyulás fájdalom nélkül történik a flastrom hiúsítése alatt.

1 Debeza 25—30 kr. perlen 6 krral több.

Óvás! Mindenki az eredeti präparatumot kérje B. Fragner gyógyszerésznél készült Prágában, és vigyázzon hogy minden oldalon Dr. Rosa védjegye legyen, az egyik oldalon a gömbölyű, a másik oldalon a háromszög védjegye.

Mindenki aki utánzottat bemutat díjaztatik.
Ezer és ezer köszönő levelek a világ minden részéből.

RAKTARAK: Török J. Budapest és A Egger, Budapest főraktár a készítőnél. B. Fragner. Apotheke zum schwarzen Adler in Prag. Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Posta küldemények fordulattal.

Helyben Vladár Sándor gyógyszerésznél.

1.000.000 Korona

EGY MILLIÓ

nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték 50.000 nyereményének jegyzéke.

A játék 9. §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000.000 KORONA.
Egy millió

A nyeremények a következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:	Korona:
1 á	600 000
1 «	400 000
1 «	200 000
2 «	100 000
1 «	90 000
1 «	80 000
1 «	70 000
2 «	60 000
1 «	40 000
5 «	30 000
1 «	25 000
7 «	20 000
3 «	15 000
31 «	10 000
67 «	5 000
3 «	3 000
432 «	2 000
763 «	1 000
1238 «	500
90 «	300
47350 «	200, 170 130

50 000 nyeremény és jutalom 13 160 000 korona ért.
melvük hat osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab. OSZTÁLYSORSJÁTÉKBAN

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játékterv 9 §. szerint; ennélfogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyeresi esélyeket nyújt; és pedig

100.000 eredeti sorsjegy **50.000 pénznyeremény.**

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik midőn is a nyert összeg a szerencsés nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

	eredeti sorsjegy 6 ft — kr.
Egész	3 » — »
Fél	1 » 50 »
Negyed	0 » 75 »
Nyolczad	0 » 75 »

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első húzásban érvényesül. Kívánatra utánvétellel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti húzási programot is megküldjük és minden húzás után vevőink azonnal megkapják az eredeti húzási lajstromot.

Gyakran ezeket kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilitásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennélfogva kockáztassunk egy sorsjegy vételével aránylag oly csekély összeget, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelmenyvel ne késünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenestre

legkésőbb f. é. márczius 30-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító.

BUDAPEST,
Gizella-tér 5. sz.

GYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉP

Budapest, Váci-körút 32. sz.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcseplőgarnitúrát, ipari czélok alkalmas „Compound” lokomobíljait, teljesen vasból készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Stibor-féle körfűrészait,

Milleniumi kaszáló- és arató-gépeit,

továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronait és egyéb gazdasági gépeit,

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

10-1

Szivattyúkat Tűzfecskendőket
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és városi, községi, gazdasági és gyári és egyéb nyilvános czélokra kéz-, járgány és erőhajtásra, tűzoltóságoknak

harangok és harangállványok

templomok, iskolák, stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utczei öntözőkocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

BUDAPESTI SZIVATTYU ÉS GÉPGYÁR Részvény-társaság

(ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., Külső Váci-út 45. szám.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. 40-7

KEVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK

Mc Cormick

ARATÓGÉPEK

a legjobbak a világon
kévekötők és marokrakók
Mc Cormick fúkaszalók

eredeti amerikai
kőszőrükészülékek, szénagereblyék és szénafor-
gatók

legjutányosabban beszerezhetők
Müller és Weisz czégnél
Budapest, V., Váci-körút 76. 16-4